

עדות ניר חפץ גרמה לי להתבייש. חקירתו הידרדרה לתהום

סיפורו של עד המדינה זכה לזרקור בשל העניין הציבורי, אך רבים לפניו טעמו תנאי מעצר מבזים ושיטות חקירה נפסדות | יו"ר לשכת עורכי הדין דורש תיקון

עו"ד אבי חימין|אתמול | 14:59

[הדפסה](#) [מצאתם טעות? דווחו לנו](#)

2

ניר חפץ
(צילום: עמית שאבי)

כבר לפני יותר משנתיים התוודענו בתקשורת לקומץ ציטוטים מדאיגים מתוך חקירותיו של מי שלימים יהיה עד מדינה [במשפטו של בנימין נתניהו](#), [ניר חפץ](#), ואלה נתנו לנו הצצה [ללחצים הפסולים שהופעלו כלפיו](#), כשהמוקד היה משפחתו. במקביל דווח גם על תרגיל חקירה פסול, מקומם ומדאיג שבוצע כלפי שאול אלוביץ' – וגם כאן עמדה משפחתו במוקד הלחץ. אז הגדילו החוקרים לעשות והפעילו את בנו אור על מנת שישכנע אותו להחליף את סנגורו, שמנע - לשיטת החוקרים - את גיוס האב כעד מדינה. כל זה נעשה תוך שימוש ציני בחדר שנועד לקיום היועצות של חשודים עם עורכי דינם. וזה לא היה הסוף. זמן מה לאחר מכן נודע על תרגיל חקירה נוסף שהופעל כנגד חפץ, שהיה כה מקומם ומכוער עד שהוצא צו איסור פרסום על פרטיו על מנת להגן על צנעתו וכבודו. מהמעט שהותר לפרסום, וממה

שחשף שר המשפטים לשעבר אמיר אוהנה [מעל בימת הכנסת](#) (על כך ביקש חפץ לתבוע אותו דיבה [אך נדחה](#)), התברר שהתרגיל נועד להוות מנוף לחץ בדמות איום על משפחתו. בכירי מערכת אכיפת החוק אמנם התנערו מהתרגיל וטענו שנעשה שלא בידיעתם וללא אישורם, אך לא שמענו על גינוי או על צעדים כלשהם שננקטו בעניין.

לאחר שנשמעה עדותו של חפץ בשבוע שעבר נחשף הציבור למלוא הלחצים שהופעלו כלפיו, לרבות תנאי מעצרו, והתגלתה תמונה עגומה שבמסגרתה תרגילי החקירה הם רק חלק משני בתוך ההשפלה ורמיסת כבודו. הדברים לא עוררו בי כעס כי אם זעזוע ובעיקר בושה. אני לא אדם ששומע לראשונה על תנאי המעצר בארץ, ועדיין התביישתי שאזרח מדינת ישראל, שבה כבוד האדם הוא זכות חוקתית, מוחזק בתנאי מעצר תת-אנושיים, בתא מטונף ושורץ פשפשים, ללא טיפול רפואי ראוי, ללא אוכל ושינה מספקים. התביישתי בזלזול וברמיסה של ערכי התא המשפחתי. אין הצדקה להתייחס לאיש באופן כה מבזה.

ראשי המערכת חייבים לשאול עצמם כיצד בחקירה כל כך רגישה דוגמת תיקי האלפים, שלוותה מקרוב על ידי הפרקליטות והיועמ"ש, הידרדרה להתנהלות לתהום כה בזויה

אכן, למדינה יש חובה לנהל מלחמת חורמה נגד פשיעה. אכן, זו משימה סבוכה, סיזיפית ולעיתים מתסכלת. אכן, חקירה משטרתית מטבעה אינה יכולה להיות קלה. אכן, לעיתים צורכי המקרה מצדיקים חקירה קשה וקשוחה מהרגיל. ואכן, לעיתים שימוש בתרגילי חקירה ותחבולות הוא דבר חיוני ואף הכרחי. אני לא מתעלם מכך. אבל המטרה לא מקדשת את כל האמצעים. מעבר למלחמה בפשיעה, יש ערכים מקודשים לא פחות שמדינה נאורה צריכה לשאוף אליהם. עדות חפץ על אודות הנסיבות שהובילו לגיוסו כעד מדינה מגלה תמונה המנוגדת לכללי המוסר והצדק.

שיטות ותרגילי חקירה פסולים מכתמים את האמת. אפילו אם לאורם תיחשף אמת לאמיתה, הן מטילות עליה צל כה כבד עד שמסוכן לסמוך על ה"אמת" הזו. יש כאן סיכון שיכול להוביל חלילה להרשעת חפים מפשע.

קורותיו של ניר חפץ זכו לזרקור בשל העניין הציבורי הרב בתיק, אך ישנם אנשים רבים נוספים שטעמו את טעמן הרע של שיטות חקירה פסולות. אנשים שכבודם וזכויותיהם הבסיסיות ביותר נרמסו עד דק, עד שנשברו. קולם, עד כה, בקושי נשמע.

פעם אחר פעם משמיעים בתי המשפט ביקורת נוקבת על כך, אבל במקרים מעטים מדי הם גם נוקטים צעדים של ממש, בזיכוי מלא או חלקי של נאשמים שנפלו קורבן לשיטות חקירה

נפסדות. פעם אחר פעם הפרקליטות מבטיחה לבתי המשפט שהמסר יעבור ושהלקחים יופקו – אך עולם כמנהגו נוהג.

ראשי המערכת חייבים לשאול עצמם כיצד בחקירה כל כך רגישה דוגמת תיקי האלפים, שלוותה מקרוב על ידי הפרקליטות והיועמ"ש, הידרדרה ההתנהלות לתהום כה בזויה. היכן היו הפרקליטים המלווים בזמן אמת? היכן היה פרקליט המדינה? היכן היה היועמ"ש? ולמה איננו שומעים את קולם כיום?

עו"ד אבי חימיצילום: אלכס קולומויסקי

מערכת אכיפת החוק במדינת ישראל בנויה מאלפי שוטרות, שוטרים, פרקליטות ופרקליטים ישרי דרך העושים מלאכתם נאמנה. מערכת אכיפת החוק ראויה לאמון, אבל שיטות החקירה שאליהן נחשפנו מכרסמות באמון הציבור. על מנת לרכוש אותו מחדש יש להוקיען, וחשוב מכך - יש למגר אותן.

זו קריאה לראשי מערכת אכיפת החוק, ליועמ"ש, לפרקליט המדינה, לפרקליטי המחוזות, למפכ"ל, לניצבים במשטרה, לשופטי ישראל ולשר המשפטים: אין עוד מקום לפטור שיטות חקירה פסולות בדברי כיבושין, חריפים ככל שיהיו. יש לנקוט צעדים. שבו על המדוכה, גבשו הנחיות חדות וברורות בנוגע לאופן ניהול חקירות הוגנות, באופן היאה למדינה דמוקרטית, ותפעלו, אחת ולתמיד, לעקירה מהשורש של תופעות נפסדות שכאלה, כך שצדק לא רק ייעשה אלא גם יראה.

• עו"ד אבי חימי הוא יו"ר לשכת עורכי הדין